

Oplegvel

1.	Onderwerp	Borging opleidingsplaatsen bouw-en infrasector		
2.	Rol van het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland	Platformtaak volgens gemeente		
3.	Regionaal belang	Opleidingsbedrijven zijn subregionaal georganiseerd, leerlingen komen uit gehele regio en bouwbedrijven zijn regionaal actief.		
4.	Behandelschema: DB Colleges PHO EZ en Maatschappij DB Gemeenteraad DB AB Gemeenteraad	Datum: Informerend	Datum: Adviserend	Datum: Besluitvormend
			28-09-2016	
5.	Advies PHO	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kennis te nemen van inventarisatie inspanningen realisatie opleidingsplaatsen. 2. Kennis te nemen voornemen beëindiging werkzaamheden commissie Bouwen en opleiden. 3. Colleges HR gemeenten op te roepen opleidingsplaatsen in de bouw- en infrasector te realiseren via zes genoemde lijnen 		
6.	Reden afwijking eerdere besluitvorming en wijze afwijken			
7.	Essentie van het voorstel <i>(annotatie zoals op agenda staat)</i>	In september 2012 is convenant Bouwen en opleiden afgesloten. Doel is stimuleren dat er voldoende opleidingsplaatsen in de bouw-en infrasector beschikbaar zijn. Afgelopen jaren heeft de commissie Bouwen en opleiden ingezet op het ontwikkelen en inzetten van activiteiten en instrumenten. Het punt is nu bereikt dat commissie haar werkzaamheden kan beëindigen gemeenten via zes lijnen realisatie van opleidingsplaatsen kunnen borgen		

8.	Inspraak	Nee
9.	Financiële gevolgen	N.v.t.
10.	Bestaand Kader	Convenant Bouwen en opleiden
11.	Lokale context (in te vullen door griffier)	

* weghalen wat niet van toepassing is

Adviesnota PHO (concept)

Vergadering: PHO Economische Zaken en
PHO Maatschappij

Datum: 28 september 2016

Tijd:

Locatie:

Agendapunt:

Kenmerk:

Auteur: Paul Duijvensz

Organisatie:

Onderwerp:

Borging realisatie opleidingsplaatsen bouw-en infrasector

Beslispunten:

- 1 Kennis te nemen van inventarisatie inspanningen realisatie opleidingsplaatsen
2. Kennis te nemen voornemen beëindiging werkzaamheden commissie Bouwen en opleiden
3. Colleges HR gemeenten op te roepen om opleidingsplaatsen in de bouw-en infrasector te realiseren via zes genoemde lijnen

Inleiding:

Voor een economisch sterke regio is het van belang dat leerlingen een plek op de arbeidsmarkt krijgen. Deze plek op de arbeidsmarkt begint met voldoende opleidingsplaatsen, zeker in de bouw- en infrasector. Daarom is september 2012 het convenant Bouwen en opleiden afgesloten. Hierdoor is er duurzame instroom van leerlingen mogelijk en wordt vakmanschap in de regio en sector behouden.

Voor de uitvoering van het convenant is de commissie Bouwen en opleiden geformeerd. De commissie heeft veel energie gestoken in tot stand komen van lokale uitvoering. In 2015 is het accent gelegd op het leggen van verbindingen met de afdelingen inkoop en de projectleiders Social Return. In al de drie subregio's wordt de realisatie van opleidingsplaatsen meegenomen bij Social Return. De commissie heeft verder aangegeven dat gemeenten via reguliere overleggen met corporaties, de onderwijssector en Bouwend Nederland de uitvoering van het convenant geborgd kan worden. Het belang van opleiden wordt in de sector onder de aandacht gebracht door de manifestaties gemeente X bouwt. Leiden, Katwijk en Alphen aan den Rijn hebben deze in samenwerking met het opleidingsbedrijf en de brancheorganisatie voor de bouw (SBR Curnet) georganiseerd. Voor de gemeente Gouda (regio Midden-Holland) staat deze gepland.

Alle seinen voor realisatie van voldoende opleidingsplaatsen staan nu op groen. De constatering van de commissie is, dat de projectfase van bouwen en opleiden afgerond kan worden. De uitvoering kan plaatsvinden via een zestal lijnen:

1. Opleidingsplaatsen opnemen in prestatieafspraken met corporaties

De gemeente maakt met de corporaties prestatieafspraken. Corporaties verlenen opdrachten aan bouwbedrijven/aannemers voor groot onderhoud, renovatie en nieuwbouw. Binnen de sector zijn verschillende corporaties, die al in hun aanbestedingseisen bepalingen hebben opgenomen over het inschakelen van leerlingen en/of het realiseren van opleidingsplaatsen.

2. Opleidingsplaatsen opnemen in het gemeentelijk bouwoverleg

De gemeente of samenwerkingsverband van gemeenten voert met Bouwend Nederland bouwoverleg. In deze overleggen komt het bouwprogramma van de gemeente aan de orde. In deze overleggen kan het realiseren van opleidingsplaatsen aan de orde worden gesteld. Hierbij kan aangesloten worden op het gegeven, dat Bouwend Nederland heeft zich gecommitteerd aan Social return (zie bijlage). De inzet van leerlingen en de toekomstige aanwas van nieuw personeel uit de regio kan als standaard agendapunt van het bouwoverleg meegenomen worden.

3. Opleidingsplaatsen bij het uitvoeren onderwijshuisvesting

Bouw en onderhoud van scholen lenen zich goed voor inzet leerlingen. Binnen Holland Rijnland zijn afgelopen jaren bij meerdere nieuwbouwprojecten (o.a. ID College Leiden, Anthoniusschool in gemeente Nieuwkoop en De Leeuwerik In Leiderdorp) opleidingsplaatsen gerealiseerd.

De gemeente kan in overleg met de schoolbesturen bepalen, dat waar mogelijk bij bouw- en onderhoudswerkzaamheden leerlingplaatsen worden gerealiseerd. Deze leerlingen vervullen bij het uitvoeren van de bouwwerkzaamheden een voorbeeldrol voor de jongere generaties. In overleg met de schoolbesturen kan het bouwproject ook onderwijskundig ingezet worden.

4. Opleidingsplaatsen door eenduidig Social Return in de regio

De gemeenten Leiden, Katwijk en Alphen aan den Rijn voeren een actief Social return beleid. Ook in de andere gemeenten zijn er initiatieven op dit terrein. In een overleg van projectleiders Social return en inkoopafdelingen in april 2015 is geconstateerd, dat realisatie van leerlingplaatsen een goede invulling van social return is. De realisatie van leerlingplaatsen is nu in de drie gemeenten expliciet opgenomen als invulling van Social Return.

5. Actieve rol van afdeling inkoop voor opleidingsplaatsen

Bij aanbestedingen en opdrachtverstrekkingen vervult de inkoopfunctie een cruciale rol. Inkoopfunctie is in de regio verschillende georganiseerd. Het is van belang dat bij de inkoop/aanbesteding de realisatie van leerlingplaatsen meegenomen wordt in het bestek, inkoopvoorwaarden etc.

6. Aandacht voor opleiden door “Leiden/Katwijk/Alphen/ uw naam Bouwt”

Het opleidingsbedrijf Bouwmensen Leiden heeft in juni 2015 het initiatief genomen voor de manifestatie Leiden bouwt. Ook in Katwijk en Alphen aan de Rijn is een soortgelijke manifestatie georganiseerd. Hierbij wordt binnen de gemeente op de kaart gezet en extra aandacht aan opleiden gegeven. De opzet is dat elke gemeente van Holland Rijnland deze manifestatie organiseert.

Beoogd effect: Het realiseren van opleidingsplaatsen in de bouw- en infrasector. Elke leerling van de drie betrokken opleidingsbedrijven heeft een stageplaats.

Argumenten

1.1 Gemeenten pakken verantwoordelijkheid op

Bijlage 1 laat zien, dat gemeenten op verschillende wijzen verantwoordelijkheid nemen om opleidingsplaatsen te realiseren. De drie grote gemeenten hebben een social return beleid, waarin het realiseren van opleidingsplaatsen is meegenomen. In de grote gemeenten is ook vanuit inkoopfunctie verantwoordelijkheid genomen. In de andere regiogemeenten is het convenant meer bekend geworden bij opdrachtverlenende afdelingen.

1.2 Sector neemt verantwoordelijkheid

Bouwbedrijven zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor continuïteit in de sector. Het realiseren van voldoende opleidingsplaatsen is hiervoor een belangrijke randvoorwaarde. Het behoud van vakmanschap vraagt, dat voldoende leerlingen opgeleid worden. In onze regio zijn in toenemende mate bouwbedrijven die erkend zijn als leerbedrijf. De bouwbedrijven zijn actief betrokken bij de drie opleidingsbedrijven en nemen de verantwoordelijkheid opleidingsplaatsen te realiseren. Bouwend Nederland heeft social return omarmd. Bouwend Nederland roept bouwbedrijven op hier actief aan deel te nemen. De realisatie van opleidingsplaatsen is een zinvolle invulling van social return.

1.3 Opleidingsbedrijven zijn actief

Binnen de regio Holland Rijnland zijn drie opleidingsbedrijven actief:
Bouwmensen Leiden,
Bouwmensen Midden Nederland,
SPB Rijn-Gouwe.

De drie opleidingsbedrijven beschikken alle over een aangesloten netwerk van bouwbedrijven. Zij spreken dit net werk aan voor opleidingsplaatsen. Het convenant heeft de opleidingsbedrijven een extra steuntje in de rug gegeven om de beschikking te hebben over voldoende opleidingsplaatsen.

2.1 Trekkkracht commissie Bouwen en opleiden niet langer nodig

De commissie Bouwen en opleiden heeft veel inspanningen gepleegd om realisatie in de lijn onder te brengen. Het laatste jaar is extra inspanning gepleegd om inkoopafdelingen en social return projectleiders te bereiken. De constatering is dat de trekkkracht nu door Social Return en andere maatregelen tot stand kan komen.

3.1 Borging opleidingsplaatsen vraagt integrale aanpak

Het realiseren van opleidingsplaatsen ligt op het snijvlak van afdelingen in het ruimtelijke - en sociale domein. De opdracht verlenende afdelingen zijn meestal gepositioneerd in het ruimtelijke domein. Het realiseren van opleidingsplaatsen is tot nu meestal ingezet vanuit maatschappelijke afdelingen. Indien ruimtelijke-en sociale afdelingen samenwerken, kunnen de zes lijnen gerealiseerd worden. Daarbij is de rol van inkoop essentieel. Inkoop draagt zorg voor totstandkoming van de bestekken, waarin de eis tot realiseren van opleidingsplaatsen meegenomen moet worden. De inspanningen van de commissie Bouwen en opleiden hebben ertoe geleid, dat in de gemeenten brede bewustwording tot stand gekomen is. Het punt van borging van het realiseren van opleidingsplaatsen is nu bereikt.

3.2 Overheid cruciale partner in drie O overleg

Het realiseren van opleidingsplaatsen vraagt inspanningen van ondernemers, onderwijs en overheid. De drie partijen hebben hier een verantwoordelijkheid, Overheid kan vanuit haar rol als regelgever en overlegpartner stimuleren, dat opleidingsplaatsen gerealiseerd worden. Het in de praktijk brengen van de aanbevelingen is essentieel voor realisatie opleidingsplaatsen.

3.3 Overheid kan via haar rol als opdrachtgever invloed uitoefenen

De overheid is voor veel publieke projecten als (ver)bouw van scholen, zwembaden sport, en welzijnsaccommodaties opdrachtgever. De overheid kan in het bestek opnemen, dat bij het project opleidingsplaatsen gerealiseerd dienen te worden. Indien zij geen bouwheer is, kan de gemeente de opdrachtgevende organisatie aanspreken. Bij recente projecten als voorbereiding bouw zwembad Katwijk, parkeergarage in de duinen van Katwijk, realisatie ontsluiting infrastructuur bij Bio Sciencepark Leiden ... is de realisatie van opleidingsplaatsen meegenomen.

Kanttekeningen/risico's:

1. Samenspel ruimtelijke-en sociale afdelingen blijft lastig

De afstemming binnen gemeenten blijkt in de praktijk een lastige opgave. Afstemming tussen ruimtelijk- sociale afdelingen en inkoop vraagt alertheid. Het is van belang dat al in de eerste fase van realisatie van een project, de realisatie van opleidingsplaatsen wordt meegenomen.

2. Opleiden vraagt visie van de sector.

De bouwsector heeft ingrijpende gevolgen ondervonden van de crisis. Pas recent trekt de bouw weer aan. In de recessie blijkt opleiden op het tweede plan te komen. Voor bouwbedrijven is het lastig om enerzijds personeel te ontslaan en aan de andere kant leerlingen op te leiden. Opleiden vraagt van de sector een visie dat het van belang is vakmanschap te behouden.

Financiën

Geen gevolgen

Communicatie:

Persbericht over beëindiging werkzaamheden en bericht op website Holland Rijnland

Evaluatie:

Niet van toepassing

Bijlagen:

1. Overzicht inspanningen per subregio

Bijlage 1

Inventarisatie per subregio

In december 2015 is een vragenlijst naar de gemeenten gestuurd. Dit levert het volgende beeld voor wat betreft leerlingplaatsen op:

Duin-en Bollenstreek

- Actieve opleidingsbedrijven Bouwmensen Midden-Nederland en Bouwmensen Leiden

Katwijk

- Social Return
- Regulier Bouwoverleg met Bouwend Nederland
- Aandacht bij onderwijshuisvesting
- Afgelopen jaren realisatie II bouwplaatsen
- Organisatie manifestatie Katwijk bouwt

ISD-gemeenten

- Social Return in ontwikkeling

Noordwijkerhout

- Aandacht bij bouwprojecten
- Afgelopen jaren aantal II-bouwplaatsen gerealiseerd

Leidse regio

- Inzet vanuit opleidingsbedrijf Bouwmensen
- Nu tweede editie van Leiden Bouwt

Leiden

- Social Return
- Borging in prestatieafspraken niet mogelijk vanwege al afgesloten afspraken 2015-2018.
- Afgelopen jaren realisatie II-bouwplaatsen
- Regulier bouwoverleg

Voorschoten

- Opgenomen in regulier aanbestedingsbeleid
- Afspraken met corporaties

Leiderdorp

- Afspraken met corporaties
- Realisatie leerling bouwplaatsen

Oegstgeest

- Afspraken met corporaties

Zoeterwoude

- Social Return
- Betrekken onderwijshuisvesting

Rijnstreek

- Actief opleidingsbedrijf SPB Rijn-Gouwe

Alphen aan den Rijn

- Social return
- Regulier bouwoverleg
- Afgelopen jaren realisatie II-bouwplaatsen
- Organisatie Alphen aan den Rijn bouwt

Nieuwkoop

- **Betrokken lokale aannemers**
- **In het verleden aantal II-bouwplaatsen gerealiseerd.**

Kaag en Braassem

- **Betrokken in EZ beleid**